

**КИЇВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ АРХІТЕКТУРИ, БУДІВНИЦТВА ТА
УПРАВЛІННЯ**

Циклова комісія Управління та адміністрування

(Назва циклової комісії)

Відділення Управління та адміністрування

(Назва відділення)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора
з навчальної роботи

 Тетяна КОСА

« 30 » 08 20 24 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

БАНКІВСЬКА СПРАВА

(Назва навчальної дисципліни)

Галузь знань **07 Управління та адміністрування**

Спеціальність **072 Фінанси, банківська справа та страхування**

Освітньо-професійна програма **Фінанси і кредит**

Освітньо – кваліфікаційний рівень **фаховий молодший бакалавр**

КИЇВ – 2024

Робоча програма навчальної практики «Банківська справа» для здобувачів фахової передвищої освіти освітньо-професійного ступеня фаховий молодший бакалавр

Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність 072 Фінанси, банківська справа та страхування

Освітньо-професійна програма Фінанси і кредит

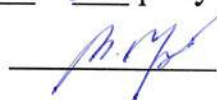
Робочу програму навчальної практики з дисципліни уклали: Лецівська Л.В., спеціаліст другої категорії.

Робочу програму навчальної практики з дисципліни «Банківська справа»:

Розглянуто та схвалено на засіданні циклової комісії Управління та адміністрування

Протокол № 2 від «20» серпня 2024 року

Голова циклової комісії

Вікторія ЦИРЮК

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми

Яна ГРИНЧІЙ

«27» СЕРПНЯ 2024 року

Розглянуто

Методист коледжу

Ірина ТИМОШЕНКО

«27» серпня 2024 року

Схвалено методичною радою коледжу

Протокол № 1 від «28» 08 2024 року

Голова методичної ради

Тетяна КОСА

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва навчальної дисципліни	Навчальна практика з фінансів та банківської справи
Статус	Обов'язкова компонента освітньо-професійної програми
Форма навчання	денна
Мова викладання	українська
Кількість кредитів ЄКТС/годин	3,0/90
Індивідуальне завдання (курсний проєкт, курсова робота)	не передбачено
Форма контролю	захист звіту

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ З ФІНАНСІВ ТА БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ

Важливим напрямом діяльності при підготовці фахових молодших бакалаврів за спеціальністю Фінанси, банківська справа та страхування, освітньо-професійної програми «Оціночна діяльність» є організація навчальної практики, яка передбачає оволодіння студентами новими знаннями, вміннями та навичками щодо прийняття самостійних рішень під час практичної роботи у фінансовій сфері і конкретно у банківських установах. Досвід, здобутий здобувачами під час проходження практики, стане їм у нагоді як при написанні кваліфікаційного іспиту, так і в подальшій професійній діяльності.

Програма з навчальної практики складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахових молодших бакалаврів галузі знань 07 Управління та адміністрування і є логічним продовженням теоретичного навчання у підготовці здобувачів. При організації практичної підготовки здобувачів важливою умовою є додержання комплексного підходу, що забезпечує системність, невпинність та спадкоємність навчання. Проходження

практики є обов'язковим і передбачає безперервність та послідовність її проведення і спрямована на закріплення теоретичних знань, отриманих здобувачами у період навчання, набуття і вдосконалення практичних умінь і навичок за відповідною спеціальністю.

Метою навчальної практики з фінансів та банківської справи є закріплення та поглиблення знань і вмінь з фінансів та банківської діяльності, розуміння основ банківської справи; навчити застосовувати набуті теоретичні знання під час виконання банківських операцій, пов'язаних з кредитуванням, розрахунками, фінансуванням інвестицій та наданням клієнтам широкого спектра банківських послуг.

Завдання навчальної практики витікає із її мети і полягає у засвоєнні теоретичних, методичних та організаційних засад функціонування фінансової та банківської систем; вміти аналізувати форми банківської фінансової звітності, методи регулювання готівкового і безготівкового грошового обігу, розуміти і розраховувати пруденційні нормативи, що є обов'язковими до виконання всіма банками.

Процес проведення навчальної практики з фінансів та банківської справи спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

ЗК 5. Знання і розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

СК 1. Здатність використовувати теоретичний і методичний інструментарій фінансової, економічної, математичної, статистичної, правової та інших наук для розв'язання складних завдань у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК 6. Здатність складати й аналізувати фінансову звітність.

СК 7. Здатність самостійно виконувати складні завдання у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК 11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати рівень професійної підготовки у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

У результаті проведення навчальної практики з банківської справи формуються програмні результати навчання відповідно до **ОПП**:

РН 03. Знати економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, що існують між фінансовими процесами та економічними явищами.

РН 06. Застосовувати набуті теоретичні знання у практичній діяльності для вирішення професійних завдань.

РН 08. Здійснювати пошук, відбір та опрацювання інформації з різних джерел у процесі професійної діяльності.

РН 09. Вміти розв'язувати складні задачі у спеціалізованих сферах професійної діяльності.

РН 11. Формувати й аналізувати форми фінансової звітності та правильно інтерпретувати отриману інформацію.

Очікувані результати навчання:

Тема 1. Дослідження сучасної фінансової і банківської систем України

- проведення Інструктажу з техніки безпеки та порядку проведення навчальної практики з фінансів та банківської справи;
- визначати основні складові фінансової та банківської систем;
- побудова інфраструктури сучасної фінансової і банківської систем України;
- порівнювати елементи інфраструктури фінансової і банківської систем;
- порівнювати функції фінансової і банківської систем.

Тема 2. Аналіз податків і податкової системи України

- визначення видів надходжень до бюджету;
- оцінка елементів оподаткування;
- розрахунок податкових пільг.

Тема 3. Аналіз податкових надходжень

- проведення аналізу динаміки загальнодержавних податків;
- розрахунок структури загальнодержавних податків;
- проведення аналізу місцевих податків і зборів.

Тема 4. Пенсійні надходження у структурі державного бюджету

- аналіз надходжень від Єдиного соціального внеску;
- оцінка розподілення пенсійних надходжень за групами пенсіонерів;
- розрахунок питомої ваги пенсіонерів за розмірами призначених місячних пенсій у загальній їх чисельності.

Тема 5. Бюджет і бюджетна система

- побудова структури бюджетної системи України;
- проведення аналізу загального і спеціального фондів бюджету;
- визначення структури бюджетного процесу.

Тема 6. Аналіз доходів і витрат бюджетної класифікації

- розподілення показників між розділами бюджетної класифікації;
- визначення частки неподаткових надходжень і доходів від участі в капіталі;
- аналіз витрат бюджету;
- розрахунок міжбюджетних трансфертів.

Тема 7. Державний борг

- визначення і проведення аналізу видів державного боргу;
- аналіз та порівняльна характеристика державних і місцевих запозичень;
- обслуговування зовнішнього і внутрішнього державного боргу;
- узагальнення систем управління державним боргом.

Тема 8. Оцінка боргового навантаження

- обґрунтування та аналіз методів реструктуризації державного боргу;
- аналіз витрат на обслуговування і погашення державного боргу в розрахунку на 1 жителя країни;
- аналіз показників боргового навантаження.

Тема 9. Валютний ринок у фінансовій системі країни

- дослідження видів валюти у Класифікаторі іноземних валют та банківських металів;

- аналіз валют за групами Класифікатора;
- обґрунтування методів валютного регулювання центральних банків;
- дослідження факторів, які забезпечують стійкість валютного ринку.

Тема 10. Операції банків з формування власного капіталу

- дослідження активних і пасивних операцій банку, традиційних і нетрадиційних послуг;
- дослідження видів власного капіталу банку, розподілення їх за функціями;
- оцінка вартості власного капіталу;
- алгоритм розрахунку розміру власного капіталу.

Тема 11. Аналіз зобов'язань банку

- проведення аналізу динаміки та структури зобов'язань банку;
- аналіз динаміки та масштабів депозитної діяльності банку;
- аналіз використання міжбанківського кредиту у формуванні ресурсів банку;
- розрахунок простих і складних відсотків.

Тема 12. Операції банків з обслуговування готівкового і безготівкового грошового обороту

- визначення видів банківських рахунків, порядку відкриття та ведення їх;
- дослідження системи електронних платежів НБУ;
- виконання завдань з визначення форм безготівкових розрахунків;
- обґрунтування загальних вимог НБУ до еквайрінгу платіжних інструментів (Постанова НБУ № 164);
- проведення аналізу операцій з банківськими платіжними картками.

Тема 13. Кредитні операції банків

- визначення етапів процесу кредитування за наведеними ознаками;
- визначення категорій кредитів за ступенем ризику;
- побудова структури кредитного портфеля банку.

Тема 14. Аналіз ризиків комерційного банку

- дослідження вимог щодо формування банками буферів капіталу;
- визначення банківської сукупної експозиції під ризиком;
- проведення аналізу груп активів за ступенем ризику;

- вимоги щодо обмеження кредитного ризику банків (Інструкція НБУ, р. VI).
- оцінка управління кредитними ризиками;
- операції комерційних банків з іноземною валютою. Валютний ризик.

Тема 15. Операції банків з цінними паперами

- дослідження напрямків операцій банків з цінними паперами;
- нормативи інвестування в цінні папери, розрахунок їх;
- проведення оцінки вартості бізнесу у банківській сфері;
- аналіз інфляційного впливу на реальну дохідність операцій із цінними паперами.

Тема 16. Аналіз ліквідності комерційного банку

- обґрунтування вимог до ліквідності банків згідно з Інструкцією про порядок регулювання діяльності банків в Україні;
- аналіз джерел формування на напрямів використання ліквідних коштів банку;
- розрахунок коефіцієнтів банківської ліквідності;
- аналіз дотримання нормативів ліквідності комерційного банку.

Тема 17. Аналіз і оцінка фінансового стану банку

- показники оцінки фінансового стану банку;
- алгоритм розрахунку й економічний зміст показників, що характеризують фінансову стійкість банку;
- алгоритм розрахунку ділової активності банку;
- економічний зміст показників, що характеризують ділову активність банку.

Захист звіту

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

Тема 1. Дослідження сучасної фінансової і банківської систем України. Проведення Інструктажу з техніки безпеки та порядку проведення навчальної практики з фінансів та банківської справи. Основні складові фінансової та банківської систем. Інфраструктура сучасної фінансової і банківської систем України. Елементи інфраструктури фінансової і банківської систем, їх порівняльна характеристика. Функції фінансової і банківської систем.

Тема 2. Аналіз податків і податкової системи України. Види надходжень до бюджету. Оцінка елементів оподаткування. Методика розрахунку податкових пільг.

Тема 3. Аналіз податкових надходжень. Основні показники для проведення аналізу динаміки загальнодержавних податків. Методика розрахунку структури загальнодержавних податків. Місцеві податки і збори, їх основні елементи.

Тема 4. Пенсійні надходження у структурі державного бюджету. Сутність надходжень від Єдиного соціального внеску. Оцінка розподілення пенсійних надходжень за групами пенсіонерів. Характеристика пенсіонерів за розмірами призначених місячних пенсій у загальній їх чисельності.

Тема 5. Бюджет і бюджетна система. Сутність структури бюджетної системи України, її побудова. Загальний і спеціальний фонди бюджету. Структура бюджетного процесу.

Тема 6. Аналіз доходів і витрат бюджетної класифікації. Розподілення показників між розділами бюджетної класифікації. Неподаткові надходження і доходи від участі в капіталі у доходах бюджету. Витрати і видатки бюджету, відмінності між ними. Міжбюджетні трансферти, їх види, порівняльна характеристика.

Тема 7. Державний борг. Сутність державного боргу, його види. Порівняльна характеристика державних і місцевих запозичень. Обслуговування зовнішнього і внутрішнього державного боргу. Системи управління державним боргом.

Тема 8. Оцінка боргового навантаження. Методи реструктуризації державного боргу. Витрати на обслуговування і погашення державного боргу в розрахунку на 1 жителя країни. Показники боргового навантаження.

Тема 9. Валютний ринок у фінансовій системі країни. Види валюти у Класифікаторі іноземних валют та банківських металів. Проведення аналізу валют за групами Класифікатора. Методи валютного регулювання центральних банків, їх обґрунтування. Фактори, які забезпечують стійкість валютного ринку.

Тема 10. Операції банків з формування власного капіталу. Активні і пасивні операції банку, традиційні і нетрадиційні послуги. Види власного капіталу банку, розподілення їх за функціями. Оцінка вартості власного капіталу. Алгоритм розрахунку розміру власного капіталу.

Тема 11. Аналіз зобов'язань банку. Методика проведення аналізу динаміки та структури зобов'язань банку. Методика проведення аналізу динаміки та масштабів депозитної діяльності банку. Використання міжбанківського кредиту у формуванні ресурсів банку. Прості і складні відсотки, їх розрахунок.

Тема 12. Операції банків з обслуговування готівкового і безготівкового грошового обороту. Види банківських рахунків, порядку відкриття та ведення їх. Системи електронних платежів НБУ. Форми безготівкових розрахунків. Вимоги НБУ до еквайрінгу платіжних інструментів (Постанова НБУ № 164). Операції з банківськими платіжними картками.

Тема 13. Кредитні операції банків. Етапи процесу кредитування за наведеними ознаками. Категорії кредитів за ступенем ризику. Структура кредитного портфеля банку.

Тема 14. Аналіз ризиків комерційного банку. Вимоги щодо формування банками буферів капіталу. Сутність банківської сукупної експозиції під ризиком. Групи активів за ступенем ризику. Обмеження кредитного ризику банків (Інструкція НБУ, р. VI). Оцінка управління кредитними ризиками. Операції комерційних банків з іноземною валютою. Валютний ризик.

Тема 15. Операції банків з цінними паперами. Напрямки операцій банків з цінними паперами. Нормативи інвестування в цінні папери, розрахунок їх.

Оцінка вартості бізнесу у банківській сфері. Інфляційний вплив на реальну дохідність операцій із цінними паперами.

Тема 16. Аналіз ліквідності комерційного банку. Вимоги до ліквідності банків згідно з Інструкцією про порядок регулювання діяльності банків в Україні. Джерела формування та напрями використання ліквідних коштів банку. Коефіцієнти банківської ліквідності. Дотримання нормативів ліквідності комерційного банку.

Тема 17. Аналіз і оцінка фінансового стану банку. Характеристика показників оцінки фінансового стану банку. Алгоритм розрахунку й економічний зміст показників, що характеризують фінансову стійкість банку. Алгоритм розрахунку ділової активності банку. Економічний зміст показників, що характеризують ділову активність банку.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

№ з./п.	Зміст практики	Кількість годин		
		усього	практичні	у тому числі самостійні
1	2	3	4	5
РОЗДІЛ 1. Аналіз та оцінка фінансів в економічній системі країни				
	Тема 1. Дослідження сучасної фінансової і банківської систем України	5	2	3
1	1.1. Інструктаж з техніки безпеки та порядку проведення навчальної практики з фінансів та банківської справи. 1.2. Побудова інфраструктури сучасної фінансової і банківської систем України. 1.3. Порівняльна характеристика елементів інфраструктури сучасної фінансової і банківської систем. 1.4. Визначення функцій фінансової і банківської систем України.	5	2	3
	Тема 2. Аналіз податків і податкової системи України	5	2	3
2	2.1. Визначення видів надходжень до бюджету. 2.2. Оцінка елементів оподаткування. 2.3. Розрахунок податкових пільг.	5	2	3
	Тема 3. Аналіз податкових надходжень	5	2	3
3	3.1. Проведення аналізу динаміки загальнодержавних податків. 3.2. Розрахунок структури загальнодержавних податків. 3.3. Проведення аналізу місцевих податків і зборів.	5	2	3
	Тема 4. Пенсійні надходження у структурі державного бюджету	5	2	3
4	4.1. Аналіз надходжень від Єдиного соціального внеску. 4.2. Оцінка розподілення пенсійних надходжень за групами пенсіонерів. 4.3. Розрахунок питомої ваги пенсіонерів за розмірами призначених місячних пенсій у загальній їх чисельності.	5	2	3
	Тема 5. Бюджет і бюджетна система	5	2	3
5	5.1. Побудова структури бюджетної системи України. 5.2. Проведення аналізу загального і спеціального фондів бюджету. 5.3. Визначення структури бюджетного процесу.	5	2	3

	Тема 6. Аналіз доходів і витрат бюджетної класифікації					
6	6.1. Розподілення показників між розділами бюджетної класифікації. 6.2. Визначення частки неподаткових надходжень і доходів від участі в капіталі у доходах бюджету. 6.3. Аналіз витрат бюджету. 6.4. Розрахунок міжбюджетних трансфертів.	5	2	3		
	Тема 7. Державний борг	5	2	3		
7	7.1. Визначення і проведення аналізу видів державного боргу. 7.2. Аналіз та порівняльна характеристика державних і місцевих запозичень. 7.3. Обслуговування зовнішнього і внутрішнього державного боргу. 7.4. Узагальнення систем управління державним боргом.	5	2	3		
	Тема 8. Оцінка боргового навантаження	5	2	3		
8	8.1. Обґрунтування та аналіз методів реструктуризації державного боргу. 8.2. Аналіз витрат на обслуговування і погашення державного боргу в розрахунку на 1 жителя країни. 8.3. Аналіз показників боргового навантаження.	5	2	3		
	Тема 9. Валютний ринок у фінансовій системі країни	5	2	3		
9	9.1. Дослідження видів валюти у Класифікаторі іноземних валют та банківських металів. 9.2. Аналіз валют за групами Класифікатора. 9.3. Обґрунтування методів валютного регулювання центральних банків. 9.4. Дослідження факторів, які забезпечують стійкість валютного ринку.	5	2	3		
	РОЗДІЛ 2. Аналіз та оцінка банківської справи					
	Тема 10. Операції банків з формування власного капіталу	5	2	3		
10	10.1. Дослідження активних і пасивних операцій банку, традиційних і нетрадиційних послуг. 10.2. Дослідження видів власного капіталу банку, розподілення їх за функціями. 10.3. Оцінка вартості власного капіталу. 10.4. Алгоритм розрахунку розміру власного капіталу.	5	2	3		
	Тема 11. Аналіз зобов'язань банку	5	2	3		
11	11.1. Проведення аналізу динаміки та структури зобов'язань банку. 11.2. Аналіз динаміки та масштабів депозитної діяльності банку.	5	2	3		

	11.3. Аналіз використання міжбанківського кредиту у формуванні ресурсів банку. 11.4. Розрахунок простих і складних відсотків				
	Тема 12. Операції банків з обслуговування готівкового і безготівкового грошового обороту	5	2	3	
12	12.1. Визначення видів банківських рахунків, порядку відкриття та ведення їх. 12.2. Дослідження системи електронних платежів НБУ. 12.3. Виконання завдань з визначення форм безготівкових розрахунків. 12.4. Обґрунтування загальних вимог НБУ до еквайрингу платіжних інструментів (Постанова НБУ № 164) 12.5. Проведення аналізу операцій з банківськими платіжними картками.	5	2	3	
	Тема 13. Кредитні операції банків	5	2	3	
13	13.1. Визначення етапів процесу кредитування за наведеними ознаками . 13.2. Визначення категорій кредитів за ступенем ризику. 13.3. Побудова структури кредитного портфеля банку.	5	2	3	
	Тема 14. Аналіз ризиків комерційного банку	10	4	6	
14	14.1. Дослідження вимог щодо формування банками буферів капіталу. 14.2. Визначення банківської сукупної експозиції під ризиком. 14.3. Проведення аналізу груп активів за ступенем ризику. 14.4. Вимоги щодо обмеження кредитного ризику банків (Інструкція НБУ, р. VI)	5	2	3	
15	14.5. Оцінка управління кредитними ризиками. 14.6. Операції комерційних банків з іноземною валютою. Валютний ризик.	5	2	3	
	Тема 15. Операції банків з цінними паперами	5	2	3	
16	15.1. Дослідження напрямків операцій банків з цінними паперами. 15.2. Нормативи інвестування в цінні папери, розрахунок їх. 15.3. Проведення оцінки вартості бізнесу у банківській сфері. 15.4. Аналіз інфляційного впливу на реальну дохідність операцій із цінними паперами.	5	2	3	
	Тема 16. Аналіз ліквідності комерційного банку	5	2	3	
17	16.1. Обґрунтування вимог до ліквідності банків згідно з Інструкцією про порядок регулювання діяльності банків в Україні. 16.2. Аналіз джерел формування на напрямів використання ліквідних коштів банку. 16.3. Розрахунок коефіцієнтів банківської ліквідності.	5	2	3	

	16.4. Аналіз дотримання нормативів ліквідності комерційного банку.			
	Тема 17. Аналіз і оцінка фінансового стану банку	5	2	3
18	17.1. Показники оцінки фінансового стану банку. 17.2. Алгоритм розрахунку й економічний зміст показників, що характеризують фінансову стійкість банку. 17.3. Алгоритм розрахунку ділової активності банку. 17.4. Економічний зміст показників, що характеризують ділову активність банку. Захист звіту	2	2	3
	УСЬОГО:	90	36	54

5. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

1. Сутність банківської справи, історія виникнення та етапи розвитку.
2. Сучасні банківська і фінансова системи України, їх інфраструктура.
3. Риси, притаманні ринковій банківській системі.
4. Функції ринкової банківської системи.
5. Принципи функціонування сучасної банківської системи України.
6. Види банків, їх класифікація і функції.
7. Характеристика банківських об'єднань.
8. Порядок створення та реєстрація банків.
9. Організаційна структура банку, елементи структури та фактори, що впливають на її побудову.
10. Характеристика банківських операцій і послуг.
11. Сутність фінансів, їх функції та ознаки.
12. Сутність бюджетної системи, види бюджетів.
13. Сутність банківських ресурсів, їх джерела та класифікація.
14. Економічна сутність та види власного капіталу банку.
15. Статутний капітал банку та порядок його формування.
16. Резервний капітал, спеціальні фонди і резерви як компоненти власного капіталу банку.
17. Регулятивний капітал та його вплив на формування власного капіталу банку.
18. Види операцій банків із залучення і позичення коштів.
19. Класифікація видів депозитів.
20. Платіжні інструменти банків у розрахунковому обслуговуванні.
21. Характеристика принципів, на яких базується організація платіжних систем.
22. Сутність банківських рахунків, їх види та обслуговування.
23. Форми безготівкових розрахунків, їх особливості.
24. Податкова система у структурі фінансової системи.
25. Характеристика міжбанківських розрахунків.

26. Загальнодержавні і місцеві податки, їх функції та елементи.
27. Державний борг, його види.
28. Касові операції банків та організація готівкового обігу.
29. Сутність платіжних карток, їх види. Операції банків з платіжними картками.
30. Банківські кредити, їх класифікація.
31. Етапи, принципи та функції процесу кредитування.
32. Кредитний ризик, причини виникнення і способи зниження.
33. Буфери капіталу, вимоги щодо формування їх банками.
34. Характеристика груп активів банку за ступенем ризику.
35. Показники аналізу кредитного портфеля банку.
36. Нетрадиційні операції комерційного банку.
37. Напрями емісійної політики банків.
38. Інвестиційні операції комерційного банку.
39. Валютний ринок у фінансовій системі країни.
40. Суть та види операцій банків в іноземній валюті.
41. Основні види міжнародних операцій банків.
42. Напрями валютного контролю, види ліцензій на здійснення валютних операцій.
43. Обслуговування державного боргу.
44. Форми та види контролю за банківською діяльністю.
45. Економічні нормативи в системі контролю за банківськими операціями.
46. Показники ефективності банківської діяльності.
47. Економічний зміст показників, що характеризують фінансову стійкість комерційного банку.
48. Вимоги до ліквідності банків згідно з Інструкцією про порядок регулювання діяльності банків в Україні.
49. Джерела формування і напрями використання ліквідних коштів банку.
50. Економічний зміст показників, що характеризують ділову активність банку.

6. ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ ТА МЕТОДИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Технології навчання:

- практичний метод (виконання тестових завдань, побудова схем, розв'язання задач);
- наочний метод (метод ілюстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування);
- відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні тощо);
- самостійна робота (розв'язання завдань, виконання тестів);
- індивідуальна робота.

Методи оцінювання:

- усне або письмове опитування;
- тестування;
- презентації результатів виконаних завдань;
- захист звіту.

7. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

7.1. Шкала оцінювання результатів навчання за національною системою:

Національна шкала	Практичні уміння та навички
«Відмінно»	Здобувач самостійно розв'язує типові задачі різними способами, здатний проаналізувати та узагальнити отриманий результат. При виконанні практичних завдань студент дотримується усіх вимог, передбачених програмою курсу, його дії вирізняються раціональністю, вмінням оцінювати помилки й аналізувати результати
«Добре»	Здобувач самостійно розв'язує типові завдання, володіє базовими навичками з виконання практичних завдань, може самостійно скласти обрати метод реалізації, але не завжди здатний провести аналіз і узагальнення результату
«Задовільно»	Здобувач може розв'язати найпростіші типові завдання за зразком, виявляє здатність виконувати елементарний аналіз операцій, але не спроможний самостійно визначити метод розв'язання задачі. Може робити висновки, але не розуміє достатньою мірою мету роботи
«Незадовільно»	Здобувач знає умовні позначення та вміє розрізняти основні поняття, виконувати найпростіші облікові записи. Здобувач може використовувати законодавчі положення, але не може самостійно виконати облікову роботу і зробити висновки

7.2. Шкала оцінювання результатів навчання за системою ЄКТС:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82-89	добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
74-81		C	Добре (в цілому правильне виконання з певною кількістю недоліків)
64-73	задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60-63		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35-59	незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні джерела інформації:

1. Банківська система: навч. посіб./ Ситник Н.С., Стасишин А.В., Блащук-Девяткіна Н.З., Петик Л.О.; за заг. ред. Н.С. Ситник. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2020. 580 с.
2. Банківська справа: навч. посіб. / Колодізев О.М., Рац О.М., Киркач С.М., Азізова К.М. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 347 с.
3. Божидарнік Н.В., Божидарнік Т.В. Валютні операції: підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2020. 698 с.
4. Боринець С.Я., Лютий І.О., Варналій З.С. Фінанси: підручник / за заг. ред. І.О. Лютого. Київ: Ліра-К, 2021. 732 с.
5. Лисенок О.В. Банківська справа: курс лекцій для здобувачів освітнього ступеня «бакалавр» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». Київ: НУХТ, 2022. 215 с. URL: <http://library.nuft.edu.ua/ebook/file/50.06.pdf>
6. Мельник С.І., Шевченко Н.В., Висоцька І.Б. Банківська система: навч. посіб. у схемах і таблицях. Львів: ЛДУВС, 2023. 184 с. URL: https://fpk.in.ua/images/biblioteka/2fmb_finansy/Bankivska-systema-Melnyk.2023.pdf
7. Мельник Т.А., Сибірцев В.В. Страхування: навч. посіб. Кропивницький: ІП «Ексклюзив Систем», 2022. 307 с.
8. Податковий кодекс України: станом на 01.08.2024. Верховна Рада України. Офіц. вид. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2011, № 13-14, № 15-16, № 17, ст. 112. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
9. Сосновська О.О. Страхування: навч. посіб. К.: Київський ун-т ім. Б. Грінченка, 2021. 328 с.
10. Томнюк Т.Л. Податкова система: навч. посіб. Чернівці: ЧТЕІ ДТЕУ, 2022. 324 с.

Допоміжні джерела інформації:

1. *Банківська енциклопедія* : енциклопедія / С.Г. Арбузов , Ю.В. Колобов, В.І.

Міщенко, С.В. Науменкова. К. : ЦНД НБУ - Знання, 2011. 504 с.

2. Дроботя Я. А., Телятник М. Ю. Управління капіталом комерційного банку. *Економіка та суспільство*. 2021. Випуск 31. Випуск 31. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-31-9>.

3. Дроботя Я. А., Дорошенко О. О., Бражник Л. В. Стан управління ризиком ліквідності комерційних банків України. *Ефективна економіка*. 2022. № 3. DOI: 10.32702/2307-2105-2022.3.72.

4. Митний кодекс України: станом на 27.07.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>

5. Про затвердження Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні: Постанова Правління НБУ № 368 від 28.08.2001 (із змінами). Редакція від 06.08.2024, підстава - v0094500-24. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0841-01#n25>

Інформаційні ресурси:

1. Державна науково-технічна бібліотека України: м. Київ, вул. В. Антоновича, 180. Веб-сайт: URL: www.gntb.gov.ua

2. Національна парламентська бібліотека України: м. Київ, вул. М. Грушевського, 1. Веб-сайт: URL: www.nplu.kiev.ua

3. Міська спеціалізована молодіжна бібліотека «Молода гвардія»: м. Київ, вул. Л. Толстого, 49. Веб-сайт: URL: www.msmb.org.ua

4. Сервер Верховної Ради України: URL: <http://www.rada.gov.ua/>

5. Міністерство фінансів України URL: <http://www.rninfm.gov.ua/>

6. Методика розрахунку пруденційних нормативів регулювання діяльності банків в Україні: рішення Правління НБУ від 15.12.2017 р № 803рш. (із змінами і доповненнями) Чинна редакція від 18.06.2024. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/PB17196>.

7. Методичні вказівки з інспектування банків «Система оцінки ризиків», затвержені постановою Правління Національного банку України від 15.03.2004 № 10. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0104500-04>.

8. Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку.

URL: <https://www.nssinc.gov.ua/>.

9.Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: www.ukrstat.gov.ua

10. Положення про структуру валютного ринку України, умови та порядок торгівлі іноземною валютою та банківськими металами на валютному ринку України: постанова Правління Національного банку №1 від 03.01.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0001500-19#Text>

11. Про акціонерні товариства: Закон України від 27 липня 2022 р. № 2465-IX / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2465-20#Text>.

12. Про внесення змін до Класифікатора іноземних валют та банківських металів: Постанова Правління НБУ № 269 від 19.04.2016. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0269500-16#Text>

13. Про затвердження Положення про порядок визначення банками України розміру регулятивного капіталу: Постанова Правління НБУ № 196 від 28.12.2023. Редакція від 05.08.2024, підстава - [v0049500-24](#), [v0065500-24](#). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0196500-23#Text>

14. Про схвалення Змін до Методики розрахунку пруденційних нормативів регулювання діяльності банків в Україні: рішення НБУ № 214-рш від 18.06.2024. URL : https://bank.gov.ua/ua/legislation/Decision_18062024_214-rsh

15. Про ринки капіталу та організовані товарні ринки: Закон України. Редакція від 27.04.2024, підстава 3585-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15#Text>

16. Про банки і банківську діяльність. Закон України. Редакція від 03.09.2024, підстава 3257-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>

17. Про валюту і валютні операції: Закон України від 21.06.2021 р. Редакція від 01.07.2024, підстава - [3706-IX](#) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19#Text>

18. Про Національний банк України. Закон України від 20 травня 1999 р. № 679-XIV. Редакція від 19.04.2024, підстава 3624-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text>

19. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 06.12.2019 р. № 361-IX. Редакція від 23.09.2024, підстава – 3894-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20#Text>
20. Про обіг векселів в Україні. Закон України від 5 квітня 2001 р. № 2374-III. Редакція від 31.12.2023, підстава 2801-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2374-14#Text>
21. Про платіжні послуги. Закон України від 30.06.2021, № 1591-IX. Редакція від 20.06.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1591-20#Text>
22. Про страхування. Закон України від 18.11.2021. Редакція від 20.06.2024, підстава 3720-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20#Text>
23. Про фінансові послуги та фінансові компанії: Закон України від 14.12.2021 № 1953-IX. Редакція від 20.06.2024, підстава - 3720-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1953-20#Text>
24. Про систему гарантування вкладів фізичних осіб: Закон України від 23 лютого 2012 р. № 4452-VI. Редакція від 19.04.2024, підстава - 3624-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4452-17#Text>
25. Про споживче кредитування: Закон України від 15.11.2016 № 1734-VIII. Редакція від 01.01.2024, підстава - 1953-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1734-19#Text>

9. ЗМІНИ ТА ДОПОВНЕННЯ

Навчальний рік	Зміст внесених змін та доповнень	Номер протоколу засідання циклової комісії	Підпис голови циклової комісії